

Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Сумського державного університету МОН України, м. Суми, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Дзюбі Вікторії Віталіївні з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» на підставі прилюдного захисту дисертації «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» 30 січня 2024 року.

Дзюба Вікторія Віталіївна у 1993 році закінчила Запорізький машинобудівний інститут за спеціальністю «Металорізальні верстати та інструменти та отримала кваліфікацію інженера-механіка; з 2018 по 2020 р.р. навчалася в магістратурі Університету митної справи та фінансів за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» та здобула кваліфікацію «Магістр з фінансів, банківської справи та страхування». У 2020 р. зарахована здобувачем за освітньо-науковим рівнем «Доктор філософії» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» до Університету митної справи та фінансів. Тему дисертації «Формування капіталу корпоративних підприємств та його оптимізація» затверджено на засіданні вченої ради Університету митної справи та фінансів 12 червня 2020 р. (протокол № 13). 31 жовтня 2022 р. Дзюбу В.В. аспіранта третього року навчання відраховано з аспірантури Університету митної справи та фінансів за власним бажанням. З 1 листопада 2022 р. Дзюба В.В. зарахована аспірантом третього року навчання кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування». Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради СумДУ (протокол № 6 від «8» грудня 2022 р.) в редакції «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку».

Дисертацію виконано у Сумському державному університеті у відповідності до наукової тематики кафедри фінансових технологій і підприємництва і є частиною науково-дослідних робіт: з виділенням фінансування Міністерства освіти і науки України «Цифровізація та транспарентність публічних, корпоративних та особистих фінансів: вплив на інноваційний розвиток та національну безпеку» (номер державної реєстрації: 0122U000774) та «Трансформація фінансової системи та стратегічні пріоритети її розвитку» 21 (номер державної реєстрації: 0121U114477), що виконується за рахунок власних коштів Сумського державного університету.

Науковий керівник: Школьник Інна Олександрівна, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Сумського державного університету.

Основні результати дисертації опубліковано в 11 наукових працях загальним обсягом 4,83 друк. арк., з яких особисто автору належить 2,1 друк. арк., у тому числі: 1 стаття у виданні, що індексується міжнародною наукометричною базою Scopus (3 квартал), 4 статті у фахових виданнях України категорії Б, 6 публікацій у збірниках тез доповідей конференцій. В

опублікованих роботах розкриваються отримані в дисертації результати дослідження. Основними з них є:

1. Shkolnyk I., Frolov S., Orlov V., Dziuba V., Balatskyi Ye. Influence of the world stock markets on the development of the stock market in Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations*. 2021. № 18 (4). P. 223–240. doi:10.21511/imfi.18(4).2021.20 (Scopus)
2. Фролов С., Дзюба В., Орлов В. Контент-аналіз теоретичних засад управління структурою капіталу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 3 (20). С. 120–129. DOI: 10.25140/2411-5215-2020-3(23)-120-129.
3. Фролов С. М., Виговська Н. Г., Дзюба В. В. Фінансова політика щодо формування оптимальної структури капіталу корпорацій. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 2 (96). С. 85–90. [https://doi.org/10.26642/ema-2021-2\(96\)-85-90](https://doi.org/10.26642/ema-2021-2(96)-85-90)
4. Фролов С. М., Диха М. В., Дзюба В. В. Методи оптимізації структури капіталу корпорації. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки*. 2021. № 5. Том 1. С. 258–263.
5. Школьник, І., Дзюба, В. Транспарентність фінансової діяльності корпоративних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. № (55). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-36>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Гриценко Лариса Леонідівна – голова спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, завідувачка кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету.

Дисертація Дзюби Вікторії Віталіївни на тему «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку» є на сьогодні актуальною, враховуючи відсутність сприятливої фінансової політики з боку держави щодо стимулювання залучення капіталу корпоративними підприємствами на прийнятних умовах, а саме в достатньому обсязі та за доступною ціною як на фондовому ринку так і в банківській системі. Відзначаємо цікавий науково-методичний підхід, запропонований автором щодо визначення транспарентності фінансової діяльності підприємств, який є на сьогодні на наш погляд дійсно значимим та привертає увагу щодо проблеми низького рівня корпоративного управління підприємствами. Водночас, на наш погляд запропонований підхід є дещо спрощений, та може бути в подальшому суттєво розширений як за рахунок переліку показників, так і з використанням більш широкої шкали оцінювання.

В цілому дисертація Дзюби В.В. є цілісним завершеним науковим дослідженням, її зміст та рівень виконання відповідає вимогам, що зазначені в «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Вікторія Віталіївна в повному обсязі виконала освітньо-наукову програму та індивідуальний план наукової роботи та заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси,

банківська справа та страхування».

Корнєєв Володимир Вікторович – опонент, доктор економічних наук, професор, декан факультету фінансів та цифрових технологій Державного податкового університету. Тематика дисертації є актуальною, має важливе теоретичне та практичне значення а також сприяє подальшому розвитку фінансової науки, зокрема в сфері корпоративних фінансів. Теоретична значимість дослідження полягає у розвитку теоретико-методичних засад формування капіталу як базису розробки фінансової політики корпоративних підприємств. Практичне значення роботи полягає в оцінюванні сучасного стану фінансового ринку України в розрізі двох його базових секторів – фондового ринку та банківського сектору та обґрунтуванні не лише внутрішньої розбалансованості, але і в розрізі їх взаємодії з корпоративними підприємствами за видами економічної діяльності. Всі положення та висновки роботи є логічно обґрунтованими і підтверджуються результатами проведеного дослідження. У результаті дослідження сформульовано низку положень, що містять елементи наукової новизни різного рівня (вперше, удосконалено та набуло подальшого розвитку). Звертає на себе увагу розроблений автором науково-методичний підхід щодо оцінювання транспарентності нефінансових корпорацій, як важливої складової, що має суттєвий вплив на умови залучення капіталу саме у вигляді банківських кредитів, і має виключно важливе значення для ефективного розміщення власних цінних паперів на фондовому ринку. Робота не позбавлена певних дискусійних положень, але під час захисту було отримано всі необхідні пояснення.

Викладене вище дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Дзюби В.В. на тему «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку» за актуальністю проблематики дослідження, ґрунтовністю аналізу та інтерпретації отриманих результатів, повнотою викладення принципових наукових положень, науково-теоретичним та практичним значенням повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 а її автор Дзюба Вікторія Віталіївна заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Іоргачова Марія Іванівна – опонент, кандидат економічних наук, доцентка кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку Одеського національного економічного університету Міністерства освіти і науки України. Теоретичне узагальнення, обґрунтування та удосконалення науково-методичних підходів щодо формування структури капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованого фінансового ринку України є актуальною науково-практичною проблемою сьогодення. Важливим науковим результатом роботи є удосконалений науково-методичний підхід щодо визначення інтегрального показника відповідності критеріям оптимальності структури капіталу корпоративних підприємств, що заснований на

використанні функції бажаності Харрінгтона та передбачає використання запропонованих автором таких груп показників як: структурні показники балансу; показники процентного навантаження; показники рентабельності діяльності; показники обслуговування та ефективності використання капіталу, які формуються під впливом як зовнішніх так і внутрішніх чинників. Водночас при формуванні цих показників, розглядалися та аналізувалися показники, які обраховуються робочою групою ВАСН, тому доцільно подати більш розширений перелік цих показників з можливістю подальшого формування необхідної для розробки макроекономічних заходів статистичної бази.

Дисертаційна робота Дзюби Вікторії Віталіївни на тему «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування є завершеною науковою працею, яка виконана у межах поставлених завдань самостійно. Представлені в роботі наукові положення та результати є авторським розв'язанням наукової проблеми, що виявляється у розвитку теоретико-методичних засад та практичного інструментарію забезпечення формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованих процесів, що відбуваються на фінансовому ринку.

Дисертація Дзюби Вікторії Віталіївни на тему «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку» відповідає вимогам, що встановлені наказом МОН України № 40 від 12.07.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», постановою КМУ № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка, Дзюба Вікторія Віталіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Дехтяр Надія Анатоліївна – рецензент, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету. Для підприємств корпоративного типу господарювання вкрай важливим є формування оптимальної структури їхнього капіталу, в порівнянні з іншими господарськими суб'єктами, оскільки вони мають значний обсяг та диверсифіковану структуру капіталу, тому тема дослідження є актуальною, особливо в умовах обмеженості зовнішніх джерел фінансування. В роботі удосконалено ряд теоретичних положень, зокрема: 1) науково-методичний підхід щодо визначення інтегрального показника відповідності критеріям оптимальності структури капіталу; 2) ієрархії критеріїв градації стейкхолдерів корпоративного підприємства з врахуванням їх впливу на прийняття стратегічних рішень фінансового характеру; 3) концептуальне розуміння процесу формування фінансової політики підприємств, яке дає системне розуміння процесу та враховує принципи й рівні її реалізації. Водночас запропоноване дисертантом розуміння фінансової політики звужує сутність даного поняття, так як фінансова політика підприємства в цілому направлена на формування і використання фінансових ресурсів, тобто на

дослідження джерел фінансування господарської діяльності та визначення найбільш ефективних напрямів їхнього використання для задоволення різноманітних потреб суб'єкта господарювання.

Дисертація Дзюби Вікторії Віталіївни на тему «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку» за своїм змістом і структурою є цілісною, завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагоме теоретичне та практичне значення. Вона повністю відповідає вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Постанові Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року №44, «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України а її автор – Дзюба Вікторія Віталіївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Пігуль Наталія Георгіївна – рецензент, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету. Тема дисертації Дзюби В. В., присвячена удосконаленню теоретико-методичних та практичних засад формування структури капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку, є актуальною. Сформовані в роботі основні положення, висновки відзначаються високим рівнем обґрунтованості та достовірності. У роботі узагальненого та систематизовано наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, використано велику статистичну базу дослідження, яка сформована з перевірених джерел інформації, а також наукові методи дослідження для вирішення поставлених завдань. Сфера дослідження окреслена правильно, мета і завдання визначені коректно. Тематика дисертації відповідає Стратегії розвитку фінансового сектору України, яку розробили та затвердили Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Міністерство фінансів України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. У роботі набули подальшого розвитку такі положення: теоретичні засади економічної категорії «фінансова політика не фінансових корпорацій»; систематизація видів структури капіталу при формуванні фінансової політики та в залежності від її рівнів (стратегічного чи оперативно-тактичного); матриця факторів, які впливають на формування оптимальної структури капіталу, що узгоджує середовище формування та рівень реалізації фінансової політики корпоративного підприємства. За результатами градації стейкхолдерів корпоративного підприємства була побудована ієрархія критеріїв визначення стейкхолдерів НФК з врахуванням їх впливу на прийняття стратегічних рішень фінансового характеру. Дане ранжування мало би помітне підсилення, якби авторка конкретизувала функції та інструментарій стейкхолдерів НФК в системі управління капіталом. Результати дослідження Дзюби В. В. впроваджуються у діяльність суб'єктів господарювання.

Дисертація Дзюби Вікторії Віталіївни на тему «Формування капіталу корпоративних підприємств в умовах розбалансованості фінансового ринку» за

актуальністю, змістом, рівнем обґрунтування та відповідності поставленим завданням, обсягом та якістю оформлення відповідає спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», вимогам наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12 січня 2017 року № 40, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» № 44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Дзюба Вікторія Віталіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Результати відкритого голосування:

«За»	- 5 членів ради,
«Проти»	- 0 членів ради,
«Утримались»	- 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Дзюбі Вікторії Віталіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

**Голова спеціалізованої
вченої ради
30 січня 2024 р.**

Лариса ГРИЦЕНКО